

**XIV Konferencja Dipterologiczna Polskiego Towarzystwa
Entomologicznego
„Biologia i Systematyka Muchówek”
oraz
XL Zjazd Sekcji Dipterologicznej, Polskiego Towarzystwa
Entomologicznego**

Goluchów, 22–24 kwietnia 2022 r.

ISEZ PAN

FUNDACJA
AKADEMIA BIOLOGII
I OCHRONY ŚRODOWISKA

BUCHONOMYIINAE (DIPTERA, CHIRONOMIDAE)
– ENIGMATYCZNE OCHOTKOWATE WSPÓLCZEŚNIE ORAZ W ZAPISIE
KOPALNYM

MARTA ZAKRZEWSKA

Uniwersytet Gdański, Wydział Biologii, Katedra Zoologii Bezkręgowców i Parazytologii, Pracownia Zoologii
Systematycznej ul. Wita Stwosza 59, 80-308 Gdańsk
e-mail: marta.zakrzewska@ug.edu.pl

Palearktyczny *Buchonomyia thienemanni* Fittkau, 1955 od momentu odkrycia stanowił dla dipterologów zagadkę, początkowo będąc identyfikowany jako przedstawiciel podrodziny Podonominae, następnie jako wyjątkowo plezjomorficzny Orthocladiinae. Dopiero w 1978 roku, publikując opis drugiego, orientalnego *Buchonomyia burmanica* Brundin *et* Sæther uznali, że niezwykle kombinacja prezentowanych plezjomorfii w pełni uzasadnia utworzenie nowej podrodziny w obrębie Chironomidae. Koncepcja ta w 2012 roku została wsparta badaniami molekularnymi, które potwierdziły pozycję Buchonomyiinae jako grupy siostrzanej do wszystkich pozostałych podrodzin ochotkowatych.

Obecnie Buchonomyiinae jest reprezentowana przez jeden rodzaj i trzy gatunki – do dwóch wspomnianych dołączył neotropikalny *Buchonomyia brundini* Andersen *et* Sæther, 1995. Tak niewielka ilość gatunków może wynikać ze specyficznej ekologii: wstępne badania wskazują na ektopasożytniczy tryb życia larw i ściśle powiązanie z występowaniem żywiciela – larw chrząszków z rodziny upiorkowatych (Trichoptera: Psychomyiidae).

Dotychczas opisane fosylne Buchonomyiinae są reprezentowane przez trzy rodzaje: nominalny *Buchonomyia* (1 gat., bursztyn bałtycki), *Dungeyella* Jarzembowski *et al.*, 2008 (1 gat., kredowy bursztyn Wealden) oraz *Furcobuchonomyia* Baranov *et al.*, 2017 (2 gat., kredowy bursztyn birmański). Co istotne, wstępne inwentaryzacje wskazują na niezwykle różnorodność Buchonomyiinae w bursztynie birmańskim, w którym jednocześnie odnotowano obecność przedstawicieli Psychomyiidae.

Wskazane są więc dalsze badania nad zapisem kopalnym podrodziny, w połączeniu z badaniami terenowymi ukierunkowanymi na współpracę z trichopterologami.

References:

- BARANOV V., GILKA W., ZAKRZEWSKA M., JARZEMBOWSKI E. 2019. New non-biting midges (Diptera: Chironomidae) from Lower Cretaceous Wealden amber of the Isle of Wight (UK). *Cretaceous Research* 95: 138-145.
- BRUNDIN L., SÆTHER O.A. 1978. *Buchonomyia burmanica* sp. n. and Buchonomyiinae, a new subfamily among the Chironomidae (Diptera). *Zoologica Scripta* 7: 269-275.
- CRANSTON P.S., HARDY N.B., MORSE G.E. 2012. A dated molecular phylogeny for the Chironomidae (Diptera). *Systematic Entomology*, 37(1): 172-188.
- FITTKAU E.J. 1955. *Buchonomyia thienemanni* n. gen. n. sp. *Chironomidenstudien IV* (Diptera: Chironomidae). *Beiträge zur Entomologie* 5: 403-414.
- GILKA W., ZAKRZEWSKA M. 2017. A new species of the subfamily Buchonomyiinae (Diptera: Chironomidae) from Cretaceous Burmese amber. *Dipteron* 33: 26-33.